

Főoldal>Jogszabályok és ítélkezési gyakorlat>A tagállamok joga

Liikmesriigi õigus

Horvátország

Horvaatia Vabariigi põhiseadus (Ustav Republike Hrvatske)

Horvaatia Vabariigi põhiseadus (Ustav Republike Hrvatske)

Kriminaalõiguse valdkonna peamised õigusaktid

Karistusseadustik (NN nr 125/11 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_11_125_2498.html, 144/12

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_12_144_3076.html, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 ja 126/19)

Alates 2013. aasta esimesest päevast jõustus uus karistusseadustik, millega võetakse kasutusele sellised ajalehed nagu karmimad karistused ja pikemad aegumistähtajad ning kehtestatakse uued kuriteod nagu palga maksmata jätmise, sõiduki juhtimise kuritarvitamine maanteeliikluses ja loata hasartmängud. Karistusseadustikus 2012. aasta detsembris kriminaalvastutuse valdkonnas tehtud muudatuste tulemusel muutus uimastite omamine isikliku kasutamise eesmärgil vääriteoks.

Karistusseadustikul on üld- ja eriosa.

A) Karistusseadustiku üldosa sisaldab sätteid, mida kohaldatakse kõigi kuritegude suhtes. Need sätted reguleerivad karistatavuse, trahvide ja kriminaalkaristuste üldisi eeldusi.

B) KarS-i erijaotis sisaldab konkreetsete süütegude kirjeldust ja karistusi, mida neile võidakse määrata, sealhulgas teistes seadustes sätestatud süütegusid ja karistusi. Horvaatia karistusseadustikus sätestatud süüteod on järgmised:

inimsuse ja inimväärikuse vastased süüteod;

elu- ja kehakuriteod

inimõiguste ja põhivabaduste vastased süüteod;

töö- ja sotsiaalkindlustuse vastased süüteod;

isikuvabaduse vastane kuritegu

eraelu puutumatuse vastu suunatud kuriteod

au- ja mainevastased süüteod;

seksuaalvabaduse vastane kuritegu

laste seksuaalne kuritarvitamine ja seksuaalne ärakasutamine;

abielu-, perekonna- ja lastevastased süüteod;

inimeste tervise vastased süüteod;

keskkonnakuriteod

üldise turvalisuse vastased kuriteod

liiklusohutuse vastased kuriteod

varavastased süüteod;

majanduslased süüteod;

arvutisüsteemide-, tarkvara- ja andmevastased süüteod;

võltsimisega seotud kuriteod;

intellektuaalomandi vastased süüteod;

ametikohustuste vastased süüteod;

kohtusüsteemi vastu suunatud kuriteod

avaliku korra vastased kuriteod

hääleõiguse vastased süüteod;

Horvaatia Vabariigi vastased süüteod;

välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni vastased süüteod ning

Horvaatia relvajõudude vastased süüteod.

Kriminaalmenetluse seadus (NN nr 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – USRH otsus ja korraldus, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 ja 126/19)

Selles seaduses on sätestatud normid, mis tagavad, et ühtegi süütut isikut ei mõisteta süüdi ja et kuriteo toimepanijale määratakse karistus või et tema suhtes kohaldatakse muud meedet seaduses sätestatud tingimustel ja pädevas kohtus seaduslikult ellu viidud menetluse alusel.

Süüdistuse esitamine ja kriminaalmenetlus võivad toimuda ja lõppeda üksnes selles seaduses sätestatud eeskirjade ja tingimuste kohaselt.

Kriminaalmenetluse seadusega on Horvaatia õigussüsteemi üle võetud järgmised ELi õigusnormid:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26. 10 2010),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset (ELT L 101, 15. 4 2011),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust (ELT L 335, 17. 12 2011),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1. 6 2012),

Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/977/JSK kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (ELT L 350, 30. 12 2008)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14. 11 2012),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6. 11 2013),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29. 4 2014),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/62/EL, milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu ning millega asendatakse nõukogu raamotsus 2000/383/JSK (ELT L 151, 21. 5 2014).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11. 3 2016),

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4. 11 2016).

Kriminaalmenetlus viiakse ellu volitatud süüdistaja taotlusel.

Ametiülesande korras menetletavate kuritegudega seotud kriminaalmenetluses on volitatud prokurör prokurör, samas kui erasüüdistuse alusel süüdistatavate puhul on volitatud prokurör eraõiguslik isik. Teatavate seaduses sätestatud kuritegude puhul algatab riiklik süüdistaja kriminaalmenetluse üksnes kuriteoohvri avalduse alusel. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, algatab prokurör kriminaalmenetluse, kui on alust kahtlustada, et teatav isik on pannud toime kuriteo, mille eest on esitatud süüdistus ex officio, tingimusel et asjaomase isiku vastutusele võtmiseks ei ole õiguslikke takistusi. Kui riiklik süüdistaja leiab, et kriminaalmenetluse algatamiseks või teostamiseks ei ole alust, võib kõnealuses seaduses sätestatud tingimustel tema asemele süüdistajana astuda kuriteoohver.

Süüdimõistvate kohtuotsuste õiguslike tagajärgede, karistusregistri- ja rehabiliteerimise seadus (Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji; NN nr 143/12 ja 105/15)

See seadus reguleerib süüdimõistmise õiguslikke tagajärgi, karistusregistri andmete korraldamist, pidamist, kättesaadavust, esitamist, kustutamist ja rahvusvahelist vahetamist ning rehabiliteerimist.

Käesolev seadus sisaldab sätteid, mis on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu,

Nõukogu otsus 2009/316/JSK, 6. aprill 2009, Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) loomise kohta vastavalt artiklile 11 Raamotsus 2009/315/JSK.

Horvaatia karistusregistrit korraldab ja peab justiitsministeerium, mis on samal ajal ka keskasutuse karistusregistri andmete vahetamisel teiste riikidega (edaspidi „Ministeerium“).

Karistusregistrit peetakse füüsiliste ja juriidiliste isikute (edaspidi „Isikud“) kohta, kes on Horvaatias lõpliku kohtuotsusega süütegudes süüdi mõistetud.

Karistusregistrit peetakse ka Horvaatia kodanike ja juriidiliste isikute kohta, kelle elukoht on Horvaatias ja kes on kuriteos süüdi mõistetud lõpliku kohtuotsusega väljaspool Horvaatia Vabariiki, kui sellised andmed on esitatud ministeeriumile.

Karistusregistris on ka nimekirj isikutest, kes on lõpliku kohtuotsusega süüdi mõistetud laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise seotud kuritegudes ning muudes kuritegudes, millele on osutatud käesoleva seaduse artikli 13 lõikes 4.

Kõige olulisemad õigusaktid Horvaatia Vabariigi tsiviil-, kaubandus- ja haldusõiguse valdkonnas on järgmised:

Võlaõigusseadus (NN nr 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 ja 29/18)

Seadusega reguleeritakse kohustuslike suhete (üldine osa) ning lepinguliste ja lepinguväliste kohustuste (konkreetne osa) aluseid.

Tehingupooled on vabad tsiviilkohustusi reguleerima, kuid neid ei või reguleerida Horvaatia põhiseaduse, kohustuslike õigusnormide ja avaliku korraga vastuolus oleval viisil.

Omandi ja muude õiguste seadus (NN nr 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 ja 143/12)

Selle seadusega on kehtestatud asjade valdamise üldine kord. Selle seaduse sätteid kohaldatakse ka nende asjade valdamise suhtes, mille kohta kehtib mõni õiguslik erikord, kui need sätted ei ole selle korraga vastuolus.

Seaduses omandiõiguse ja omanike kohta sätestatud kohaldatakse vastavalt kõigi teiste asjaõiguste suhtes, kui seaduses ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti või nende õiguslikust laadist ei tulene teisiti.

Pärimisseadus (NN nr 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 ja 14/19)

See seadus reguleerib pärimisõigust ja eeskirju, millest kohtud, muud asutused ja volitatud isikud pärimisasjades lähtuvad.

Kinnistusraamatu seadus (Narodne Novine (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 63/19)

See seadus reguleerib tehingute seisukohast asjakohaseid küsimusi, mis on seotud kinnisasja õigusliku seisundiga Horvaatia territooriumil, ning kinnistusraamatu (maa omandiõiguse register (gruntnovnica)) pidamise viisi ja vormi, kui teatavate maatükkide suhtes ei ole tehtud erikorraldusi.

Tsiviilkohtumenetluse seadustik (NN, nr 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – konsolideeritud tekstid, 25 /13, 25/13, i-123/08)

See seadus reguleerib menetluskorda, mille kohaselt kohtud menetlevad ja lahendavad vaidlusi, mis on seotud inimeste ja kodanike põhiõiguste ja -kohustuste ning kodanike isiklike ja perekonnasuhetega, ning töö-, kaubandus-, varalisi ja muid tsiviilvaidlusi, kui seaduses ei ole sätestatud, et kohtud peavad mõnd neist vaidlustest lahendama mõne muu menetluskorra kohaselt.

Jõustamisseadus (NN nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 ja 131/20)

See seadus reguleerib menetlust, millega kohtud ja notarid pööravad täitmisele täite- ja ametlikel dokumentidel põhinevaid nõudeid (täitemenetlus), ja menetlust, millega kohtud ja notarid nõuavad sisse nõude tagatise (tagatismenetlus), kui eraldi seaduses ei ole sätestatud teisiti. See seadus reguleerib ka täitemenetluse ja tagatismenetluse alusel tekkinud materiaaõiguslikke suhteid.

Õiguslase koostöö valdkonna kõige olulisemad õigusaktid:

Rahvusvahelise eraõiguse seadus (NN nr 101/17)

Seaduses on sätestatud:

rahvusvahelise ulatusega eraõiguslikele suhetele kohaldatav õigus

Horvaatia Vabariigi kohtute ja muude ametiasutuste pädevus käesoleva artikli punktis 1 osutatud küsimusega seotud õigusküsimustes ning töökord välisriigi kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine õigusküsimustes, mille objektiks on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ese.

Üksikasjalikumalt vt:

<https://pravosudje.gov.hr/pristup-informacijama-6341/zakoni-i-ostali-propisi/zakoni-i-propisi-6354/6354>

Lisateave

Viimati uuendatud: 01/10/2021

See on sisu masintõlge. Lehekülje omanik ei vastuta masintõlgitud teksti kvaliteedi eest.